

PM 2011:176 RIII (Dnr 326-1452/2011)

Nya Slussen – bryter mot Plan- och bygglagen (PBL)?

Skrivelse från kommunstyrelsens, stadsbyggnads- och exploateringsnämndens, trafik- och renhållningsnämndens samt stadsdelsnämnden i Södermalms handikappråd

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse om ”Nya Slussen – bryter mot Plan- och bygglagen (PBL)?” från kommunstyrelsens, stadsbyggnads- och exploateringsnämndens, trafik- och renhållningsnämndens samt stadsdelsnämnden i Södermalms handikappråd anses besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

I en skrivelse den 7 juni 2011 hävdar kommunstyrelsens, stadsbyggnads- och exploateringsnämndens, trafik- och renhållningsnämndens samt stadsdelsnämnden i Södermalms handikappråd att det utvecklade planförslaget för Slussen strider mot plan- och bygglagen. I skrivelsen hänvisas till den lydelse som fanns i plan- och bygglagen före den 2 maj 2011, då den nya plan- och bygglagen trädde i kraft, samt till Boverkets föreskrifter.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att staden i planeringsskedet har ansträngt sig i den mån det är möjligt för att uppnå så flack lutning som möjligt, bland annat inom de områden som lyfts fram i skrivelsen. För att på bästa sätt uppnå tillgänglighetskraven planeras det på två platser på Södermalmssidan för hissar och rulltrappor som kommer förbinda kajplan med torgplan. Dessa kommer att ägas, drivas och underhållas av staden och vara öppna dygnet runt.

Mina synpunkter

Stadsbyggnadskontoret, som besvarade den inlämnade skrivelsen i det utställningsutlåtande som godkändes av stadsbyggnadsnämnden i samband med att detaljplanen för nya Slussen godkändes, har konstaterat att de framförda synpunkterna i vissa fall är felaktiga. Gator, broar och ramper kommer att uppnå lutning 1:20. Att uppnå en flackare lutning, vilket görs gällande att staden måste klara, kommer aldrig att vara möjlig på platsen då dess topografi inte medger detta. Staden har ansträngt sig så långt som möjligt att uppnå en så flack lutning som möjligt.

För att på allra bästa sätt uppnå tillgänglighetskrav kommer det på två platser på Södermalmsidan finnas hissar och rulltrappor som förbinder kajplan med torgplan. Dessa är lokaliserade dels inom C1-byggnaden, i anslutning till den låga västra gångbron över Slusstorget, mellan Gamla stan och Södermalm, dels i anslutning till Katarinahissen. Båda dessa kopplingar kommer vara öppna dygnet runt och anläggningarna kommer att ägas, drivas och underhållas av staden. Vidare kommer kopplingen i anslutning till Katarinahissen också att säkerställa en allmän koppling mellan tunnelbanans norra entré, Saltsjöbanan och kajen.

De två hiss- och rulltrappskopplingarna mellan kaj- och torgplan kommer att markeras som x-områden på plankartan. Vidare skrivs det in i genomförandebeskrivningen att dessa områden ska bildas som officialservitut vilket på ett mycket säkert sätt garanterar allmänhetens tillgänglighet tillsammans med x-områdena på plankartan.

Avslutningsvis vill jag påminna om att stadsbyggnads- och trafikkontoren arbetat tillsammans med handikappråden för att ta hand om tillgänglighetsfrågor och lyfta dessa i ett tidigt skede. Denna samverkansgrupp kommer att arbeta vidare under projekterings- och genomförandeprocessen.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse om ”Nya Slussen – bryter mot Plan- och bygglagen (PBL)?” från kommunstyrelsens, stadsbyggnads- och exploateringsnämndens, trafik- och renhållningsnämndens samt stadsdelsnämnden i Södermalms handikappråd anses besvarad med vad som anförs i denna promemoria.

Stockholm den 24 november 2011

REGINA KEVIUS

Bilaga

Skrivelse om ”Nya Slussen – bryter mot Plan- och bygglagen (PBL)?” från kommunstyrelsens, stadsbyggnads- och exploateringsnämndens, trafik- och renhållningsnämndens samt stadsdelsnämnden i Södermalms handikappråd

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Karin Wanngård* (S) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

- Som svar på skrivelsen anföra följande

Den kritik som handikappråden i juni framförde mot det liggande planförslaget för Slussen har sedan dess delvis åtgärdats. Ändå återstår en hel del svagheter. Slussen är en topografiskt komplicerad plats vilket ställer krav på planeringen. Komplexiteten får dock aldrig bli en ursäkt för att bygga otillgängligt. Stockholm stad sägs ha ambitionen att vara världens tillgängligaste stad. Då borde tillgängligheten på en komplex plats som Slussen getts betydligt större fokus. Det nuvarande planförslaget för Slussens trafiklösning har bilen som främsta utgångspunkt, vilket skapat relativt dåliga lösningar för alla andra trafikslag, från gående till

bussar. En mer balanserad trafiklösning hade skapat andra förutsättningar för personer med funktionsnedsättningar att röra sig smidigt på platsen. I tillgänglighetsfrågor tycks stadens enda utgångspunkt vara att en ny plats ska bli bättre än den var tidigare. Det är en låg ambition som knappast kommer att göra Stockholm till världens mest tillgängliga huvudstad.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Roger Mogert, Tomas Rudin* och *Maria Östberg Svanelind* (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar att som svar anföra följande.

Stockholms skulle bli världens mest tillgängliga huvudstad 2010, så blev inte fallet. I och med ombyggnaden av Slussen borde staden ha en god chans att förbättra tillgängligheten mellan Gamla stan och Södermalm, trots att topografin ser ut som den gör med stora skillnader mellan högsta och lägsta nivå. Vi menar att förslaget måste omarbetas rejält så att det blir tillgängligt för alla medborgare. Inte minst gäller det för dem med rollatorer, barnvagnar och för dem med olika typer av funktionsnedsättningar. Orienterbarheten måste förbättras generellt sett. Det ska vara lätt för *alla* medborgare att ta sig över gator och mellan olika nivåer. Den ändring som gjorts efter utställningen avseende de två s.k. X-områdena (tillgängliga dygnet runt och ägda förvaltade och drivna av staden) är bra, men inte tillräcklig.

ÄRENDET

I en skrivelse den 7 juni 2011 hävdar kommunstyrelsens, stadsbyggnads- och exploateringsnämndens, trafik- och renhållningsnämndens samt stadsdelsnämnden i Södermalms handikappråd att det utvecklade planförslaget för Slussen strider mot plan- och bygglagen. I skrivelsen hänvisas till den lydelse som fanns i plan- och bygglagen före den 2 maj 2011 då den nya plan- och bygglagen trädde i kraft, samt till Boverkets föreskrifter gällande tillgänglighet för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga på allmänna platser.

I skrivelsen framförs att det är lovvärt att ambitionen med det nya Slussen är att skapa fler attraktiva platser. Handikappråden framför dock att de olika nivåskillnader som presenterats i förslaget, framför allt i huvudstråket Gamla Stan – Södermalms-torg, kommer göra det svårt för såväl personer med barnvagn som rullstolsanvändare och andra med rörelsesvårigheter, att förflytta sig mellan de olika nivåerna.

Kommunstyrelsens, stadsbyggnads- och exploateringsnämndens, trafik- och renhållningsnämndens samt stadsdelsnämnden i Södermalms handikappråd avstyrker därför planförslaget för Slussen.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 3 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Detaljplaneförslaget för omdaning av Slussen har varit utställt under tiden 3 maj 2011 till 19 juni 2011. Omkring 17 000 berörda boende och näringsidkare inom närområdet Gamla Stan och Södermalm har informerats genom direktutskick. Allmänheten har fått information genom annons i dagspress med mera och kända sakägare har informerats genom brev.

Stadsbyggnadsnämnden har den 29 september 2011 godkänt förslag till detaljplan för Slussen. Till förslaget till detaljplan har bland annat utställningsutlåtandet för Slussen, där de synpunkter som inkommit sammanställts och besvarats, bilagts. I utställningsutlåtandet har även skrivelsen om Nya Slussen bryter mot Plan- och bygglagen (PBL) besvarats.

Stadsbyggnadsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden har sedan 2010 en samverkansgrupp tillsammans med handikappråden för att belysa och lyfta tillgänglighetsfrågorna i ett tidigt skede. Avsikten är att samarbetet ska fortsätta under projekterings- och genomförandeprocessen. Omdaning av Slussen är komplext med många olika intressen att väga samman för att på bästa sätt skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar framtida utformning. Stadsbyggnadsnämnden konstaterar därför att vissa frågor inte kan ges ett slutligt svar under planprocessen utan får lösas allt eftersom genomförandeplaneringen preciseras och fördjupas.

Staden har, enligt stadsbyggnadsnämnden, i planeringsskedet ansträngt sig i den mån det är möjligt för att uppnå så flack lutning som möjligt, bland annat inom de områden som lyfts fram i skrivelsen. För att på bästa sätt uppnå tillgänglighetskraven planeras det på två platser på Södermalmssidan för hissar och rulltrappor som kommer förbinda kajplan med torgplan. Dessa kommer att ägas, drivas och underhållas av staden och vara öppna dygnet runt.

Stadsledningskontoret delar stadsbyggnadsnämndens uppfattning om att omdaning av Slussen är komplext med många olika intressen som ska tillvaratas. Stadsledningskontoret

anser att tillgängligheten är ett prioriterat område då staden har en mycket högt ställd ambition för att nå målet om att bli världens mest tillgängliga huvudstad. Stadsledningskontoret förutsätter att gällande lagstiftning och regler följs vid utformningen av Slussen samt att det nya Slussen, när det är klart, så långt det är möjligt med hänsyn till läge och topografi ska tillgängliggöras för alla medborgare i Stockholm som vill passera eller vistas inom området.

Stadsledningskontoret vill betona att projektet Slussen tidsmässigt är prioriterat och att det därför är angeläget att eventuella frågeställningar och oklarheter som uppstår hanteras under processens gång på sådant sätt att inte processen stannar upp eller försenas.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att skrivelsen från kommunstyrelsens handikappråd om Nya Slussen bryter mot Plan- och bygglagen (PBL) anses besvarad med vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.